

Het Woordenboek van de Vlaamse Dialecten (WVD)

**Symposium *Zooëgezeed*
St.-Niklaas 17 mei 2019**

**Prof. dr. Jacques Van Keymeulen
Faculteit Letteren en Wijsbegeerte UGENT
Vakgroep Taalkunde – Nederlands**

Structuur van de lezing

- **Dialectlexicografie**
 - semasiologisch / onomasiologisch
- **De school van Weijnen;**
- **Het Woordenboek van de Vlaamse Dialecten**
- **Het Herculesproject: *Dictionary of the Southern Dutch Dialects* (DSDD)**

Onomasiologie vs. semasiologie

- Semasiologie = Woord > betekenis(sen) (bijvoorbeeld Van Dale)
 - *Molenaar*:
 - ‘Bezitter van een molen’;
 - ‘Soort paddenstoel’;
 - ...
- Onomasiologie = Concept > woorden (bijvoorbeeld WVD)
 - ‘MEIKEVER’: *averulle, eikronker, maalder, molenaar, mulder...*

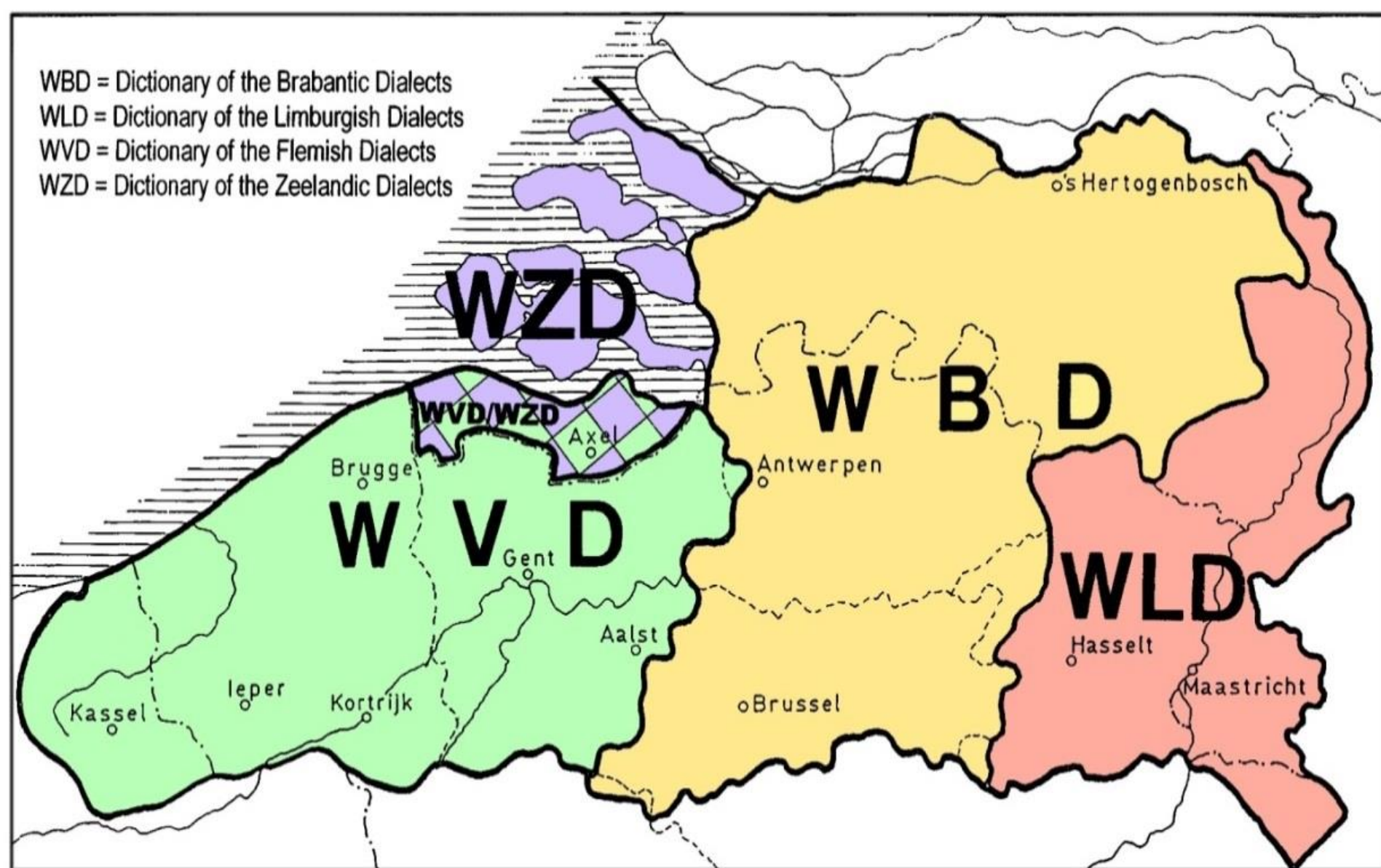
**Prof. Antonius Angelus
Weijnen (1909-2008)**

De school van Weijnen

- Van Ginniken;
- Initiatief van A.A. Weijnen
 - 1960 : Woordenboek van de Brabantse Dialecten (WBD);
 - 1960 : Woordenboek van de Limburgse Dialecten (WLD);
 - 1972 : Woordenboek van de Vlaamse Dialecten;
 - 1980 : Woordenboek van de Achterhoekse en Liemerse Dialecten (WALD);
 - 1998 : Woordenboek van de Overijsselse Dialecten (WOD);
 - 2002 : Woordenboek van de Gelderse Dialecten (Veluwe en Rivierengebied) (WGD).
 - ...

WBD = Dictionary of the Brabantic Dialects
WLD = Dictionary of the Limburgish Dialects
WVD = Dictionary of the Flemish Dialects
WZD = Dictionary of the Zeelandic Dialects

Zuidelijk-Nederlands dialectgebied

Woordenboek van de Vlaamse Dialecten

**Prof. Willem Pée
(1903-1986)**

**Huidige promotoren WVD:
Jacques Van Keymeulen
Magda Devos**

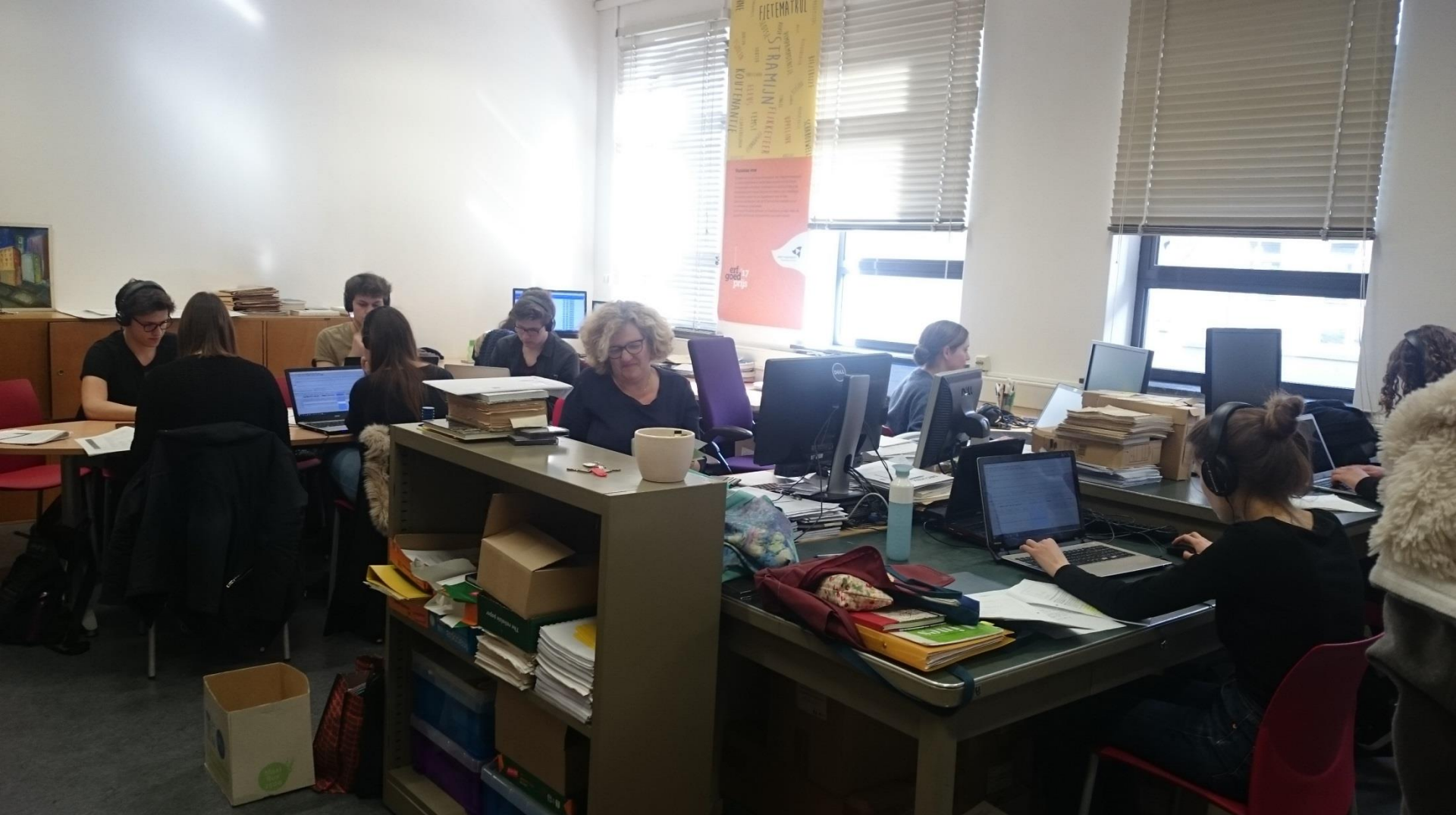

De WVD-redactie in 2006, v.r.n.l. Veronique De Tier, Matthias Lefebvre, Tineke De Pauw, Roxane Vandenberghe, Evelien Van Renterghem, Liesbet Triest (= 2,5 voltijds equivalent)

De WVD-redactie in 2018: v.l.n.r. Lien Hellebaut, Roxane Vandenberghe, Veronique De Tier (= 1 voltijds equivalent)

Het WVD-redactielokaal (2018)
Redacteurs, vrijwilligers en studenten aan de slag

Opzet

Doel :

- = 1. **verzamelen**,
- 2. **digitaliseren** en
- 3. **publiceren**

van de **dialectwoordenschat** zoals die in de eerste helft van de 20ste eeuw in de zuidelijke Nederlanden werd gesproken.

+ weerspiegeling van de leefwereld van de dialectspreker = **onomasiologische ordening**.

Opzet

= thematisch / systematisch

- > Begrippen met betrekking tot één samenhangend geheel van de werkelijkheid, worden samen verzameld en behandeld.

Thematisch

De dialectwoordenschat wordt verzameld en gepubliceerd in afleveringen, verdeeld over **drie thema's** :

1. Landbouwwoordenschat,

bv. Het Erf, Het Rund I en II ...

2. Vaktaalwoordenschat,

bv. De Molenaar, De Zeevisser ...

3. Algemene woordenschat,

bv. Fauna, Flora, Karakter ...

Woordverzameling

A. “Eigen” materiaal

1. Schriftelijk (vragenlijsten)
2. Mondeling (occasioneel)

B. “Vreemd” materiaal

1. Ongepubliceerd (oudere vragenlijsten, enz.)
2. Gepubliceerd (bestaande woordenboeken, tijdschriften)

Eigen materiaal

- Netwerk van 250-tal onbezoldigde informanten (ideaal = NORM = **N**on-mobile **O**ld **R**ural **M**ale);
- 2 à 3 x per jaar : thematische vragenlijsten, bv. WVD 168 : Het Konijn;
- WVD-contact;
- Masterscripties (ongeveer 120).

**Dialectopvraging bij de gespreksgroep in Bellegem
(de WVD-redactrice Evelien Van Renterghem noteert ijverig)**

**Interview 'te velde' bij Herman Boone over de bietenoogst
(Jacques Van Keymeulen en Kristien Van der Sypt)**

RIJKSUNIVERSITEIT GENT
Seminarie voor Vlaamse Dialectologie
Blandijnberg 2
9000 GENT

Vragenlijst 19

november 1978

Tel. 091/25 76 11
(toestelnummer 4104)

DE OOGST (1)

Dialekt van... *Moerbeke Waas* (stad, dorp,
gehucht, wijk), *Ruusstraat* (gemeente), *Cl. Vl.* (prov.).

GESPROKEN DOOR :

Naam: *A. Truyt*
Geboorteplaats: *Moerbeke*
Geboortjaar: *1928*
Beroep: *landbouwer*
Geboorteplaats vader: *Moerbeke*
Geboorteplaats moeder: *Westdorp (uked)*

OPGETEKEND DOOR:

Naam: *A. Truyt*
Geboorteplaats:
Geboortjaar:
Beroep:
Volledig adres:
.....

Wilt U de vragenlijst invullen voor slechts één plaats ? De laatste gemeen-
tefusie ten spijt, blijven alleen de oorspronkelijke dorpen voor ons dialect-
onderzoek de geografische referentiepunten. U vult dus in voor bijvoorbeeld
Z e v e n e k e n, gemeente Lochristi.

Als U de zaken zelf niet voldoende kent, gaat U liefst te rade bij een ter
plaatse geboren en getogen landbouwer..

Tracht ook steeds zo getrouw mogelijk de dialectische uitspraak weer te
geven.

OOGSTEN VAN GRAAN

Hoe heet in uw dialect:

1. het werktuig waarmee men vroeger graan oogstte ?	PEKKE
2. de steel van dat werktuig ?	ZWECHT
3. het andere werktuig dat men bij het pikken gebruikte (om de halmen bijeen te nemen) ?	PEK AUK
4. de steel van de pikhaak ?	
5. Om de pik te scherpen gebruikte men een aambeeldje dat in de grond werd geplant, waarop men de pik uitklopte met een hamer. Hoe heet:	
a. het aambeeldje dat men in de grond plant ?	OA
GAARD
b. de hamer die men daarbij gebruikt ?	GOARD NAUMRE
c. de beide werktuigen samen; b.v.: ik heb mijn vergeten .	PEK GRIEF

OOGSTEN VAN GRAAN

Hoe heet in uw dialect:

1. het werktuig waarmee men vroeger graan oogstte ?	Pik en pikhaak
2. de steel van dat werktuig ?	Pikwerf
3. het andere werktuig dat men bij het pikken gebruikte (om de halmen bijeen te nemen) ?	Pikhaak
4. de steel van de pikhaak ?	Pikhaak
5. Om de pik te scherpen gebruikte men een aambeeldje dat in de grond werd geplant, waarop men de pik uitklopte met een hamer. Hoe heet:	
a. het aambeeldje dat men in de grond plant ?	Gort
6. b. de hamer die men daarbij gebruikt ?	Gort hamer
7. c. de beide werktuigen samen; b.v.: ik heb mijn vergeten .	Gort en hamer

Invulling van WVD-vragenlijst 19 (1978) voor Stekene

pik en haargetouw

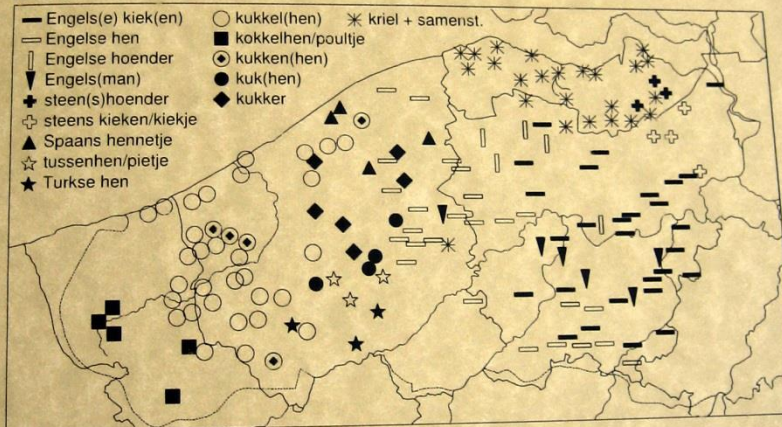
**Archiefdozen met vragenlijsten
van het Woordenboek van de
Vlaamse Dialecten**

wvd - contact

Mededelingenblad van het
Woordenboek van de Vlaamse Dialecten

KRIELKIP

21ste jaargang nr. 2, december 2007
Vakgroep Nederlandse Taalkunde, Universiteit Gent

**Enkele van de ongeveer 120
masterscripties over
dialectwoordenschat:**

**Rood = Landbouwwoordenschat
Blauw = Vakwoordenschat
Groen = Algemene Woordenschat**

Vreemd materiaal

Vreemd materiaal

1. Ongepubliceerde bronnen

- **Vragenlijsten** (ZND, RND, Willems-materiaal ...)

2. Gepubliceerde bronnen

- Bestaande **dialectwoordenboeken**,
bijv. *Waasch Idioticon* van Joos (1890).

- **Tijdschriften** : bv. Biekorf,
Volkskunde,...

! Terminus post quem 1880

Vragenlijsten Zuid-Nederlandse Dialectcentrale (ZND)

- Prof. L. Grootaers (KULeuven);
- Wou een dialectwoordenboek maken voor heel Nederlandstalig België;
- Vragenlijsten uitgestuurd tussen 1922 en 1955;
- Gegevens worden nu opgenomen in Woordenboek van de Vlaamse Dialecten.

I 175

Bijvoegsel bij de Mededeelingen van de Zuidnederlandsche
Dialectcentrale, 1940, Nr. 1.

a) Naam van de gemeente waar
dit dialect wordt gesproken *S. Niklaas.*

b) Provincie: *Oost-Vlaanderen*

N S N

c) Naam van den dialectspreker:

Derboven K.

d) Leeftijd en beroep: *18 j.*

e) Geboorteplaats:

S. Niklaas.

f) Adres van den inzender:

N. B. — Lees eerst de aanwijzingen op de ommezijde.

Hieronder vertaling in dialect:

1. Kent gij in uw dialect een woord *(be)kruizen* of *(be)kroezen*? Geef uitspraak en beteekenis aan.

1.

onbekend.

2. Hoe zegt ge bij u « iemand besteken » (ter gelegenheid van zijn naamfeest).

2.

iemand besteken.
Wie moeten den nog 2 "nipke, geven"

3. Kent gij in uw dialect een woord *beelen*? Geef uitspraak en beteekenis aan.

3.

onbekend.

4. Kent gij in uw dialect een woord *berd*, *bred*? Geef uitspraak en beteekenis aan.

4.

en bert.
beteekenis verlengstuk v. e. tafel.
plank (die iets afsluit).

5. Geef gemeenzame zegswijzen voor: *den heelen boel*; *den heelen bataclan*; *den heelen santebotik*, enz.

5.

geheel den boel
" *den bataclan*
" *den anneketacht.*

6. Is in uw dialect een woord *begaden*, *begaaien* bekend? Geef uitspraak en beteekenis aan.

6.

onbekend.

7. De politie heeft hem aangehouden.

7.

De politie eet hem aongaan

- I 175
G'91'7
- a) Dialect : *St. Nikolaas* Arrondissement : *St. Nikolaas* Provincie : *Oost. Vlaanderen*
b) Naam van den dialectspreker : *Gustaaf Bogiers*
c) Leeftijd : *18 jaar*
d) Beroep : *Meining onderwijzer*
e) Geboorteplaats : *St. Nikolaas*
f) Adres van den inzender (indien dit nog niet onder b vermeld werd) : *Gustaaf Bogiers, St. Nikolaas (Waas) Volkerstraat 11045*

1. Teer (Fr. goudron); met teer bestrijken *tier, metierbostreken*
2. een teerling (dobbelsteen, Fr. dé à jouer) *nontierlen*
3. dat gaat tegenwoordig zoo! *daggetegswordogzu*
4. hij zal nog nitteren (aan de tering sterven). *exalnoggetieron*
5. terpentijn. *termontien*
6. tichel, tichelsteen (gebakken vloersteen). *texel*
7. daar zit geen tier in (geen groei) *dorjetge nsgri'en*
hij had daar geen tier van (geen genoeg) *eadörge nsgri'van*
8. ik heb tijd (ting, teng, enz.) gekregen. *kenigsg skreggn.*
9. duiventil a) duivenhok *duivenhok*
b) duivenslag (buitendeel op het dak) *duivelslag*
10. een tinnen kan *ontienohan*
11. haal eens een emmer water aan de pomp (gebruikt gij voor emmer niet een ander woord: aker, tobbe, enz.) *heldesnonemowaterondspomp*
12. die toren schijnt niet zoo hoog (gebruikt men hier soms toont?) *detormsche nsgutg.*
13. een tortelduif *ontortolduf.*
14. een ijzeren tralie *neijzen trali*

Digitalisering > Database

Elk dialectwoord wordt ingevoerd in zijn **vernederlandste vorm** (= trefwoord).

Bv. “sjchuuflette” in Veurne > *schuifelet*

“plosj” in Aalst > *plaats*

“tijel” in Aalter > *tingel/tengel*

“uuf lakke” in Gent > *hoofdv lakke*

“verkiesges” in Mater > *varkensgars*

+ lexicale varianten / omspellingen / plaatscodes

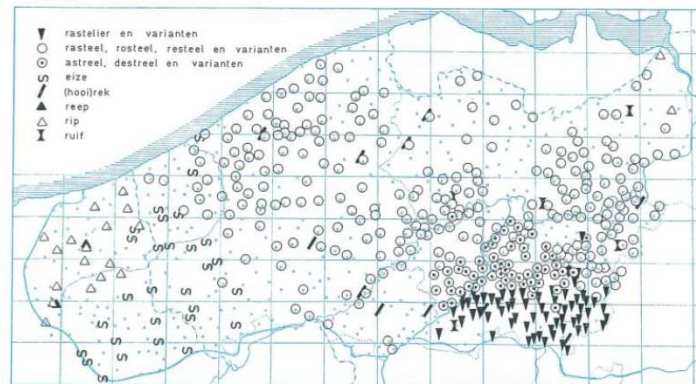
**Werner Zenner, ontwikkelaar van de WVD-software
Firma Info Service Belgium, Gent**

astreel *arstrieel* : ZND : 0 49; *astrieel* : 0 38; ZND : 0 53.
dastreel *dastrieel* : 0 47; ZND : 0 47, 137. des(se)lier *desalier* :
 ZND : 0 124; *desalier* : 0 126, 206, 209, 210; De Beer : 0 214;
 Eeckhout : 0 126, 206, 207, 208, 209, 210, 212; Eylenbosch :
 0 141, 219, 225, 231; Van Durme : 0 119, 120, 121, 123, 124,
 126; ZND : 0 121, 124, 206, 208; *desalier* : 0 208; Blommaert :
 0 103; Eylenbosch : 0 144, 145; Van Nerom : 0 145; ZND : 0 124,
 208, 220, 231, 271; *desalier* : ZND : 0 228a. dest(e)lier *destalier* :
 0 122, 127, 135, 209, 210, 223, 230; De Beer : 0 141, 143, 215,
 218, 222; Eeckhout : 0 204, 211, 213; Eylenbosch : 0 134, 135,
 142, 143, 211, 214, 215, 217, 218, 220, 222, 223, 224, 227, 228,
 228a, 229, 230; Van Durme : 0 125, 127; Van Nerom : 0 144;
 ZND : 0 100, 142, 143, 208, 217, 224, 228, 230; *destalier* :
 Blommaert : 0 98, 101, 102; Van Nerom : 0 139, 142; ZND : 0 209,
 218; *tistalieer* : 0 98. dessereel *deserieel* : 0 36, 111;
 Blommaert : 0 99, 107; Van Durme : 0 111, 116; ZND : 0 32, 87,
 99. dest(e)reel *destariel* : Van Durme : 0 108, 110, 112, 117;
 ZND : 0 32, 121; *destrieel* : 0 28; De Beer : 0 129, 130, 132,
 133, 134, 137, 138, 217; Eeckhout : 0 196; Eylenbosch : 0 130,
 133, 138, 140; Van Nerom : 0 135 (jong woord); Van Slycken :
 0 22, 28, 36; Verzele : I 236a, 0 85, 86, 87, 90; ZND : I 241,
 0 19a, 32, 38, 87, 94, 99, 107, 111, 116, 118, 128, 129, 137,
 138, 140, 150; *destrieel* : Van Slycken : 0 23, 37, 38; *destriel* :
 0 92, 113, 133, 140; Blommaert : 0 88, 91, 92, 93; Van Durme :
 0 104, 105, 106, 109, 114, 115, 118, 122; ZND : 0 35, 48, 80,
 85, 87, 110, 117; *destriela* : ZND : 0 130; *diestrieel* : Van
 Slycken : 0 29. dras(se)lier *drasalier* : Eylenbosch : 0 221;
drasleer : Eylenbosch : 0 236; *draslier* : Eylenbosch : 0 226.
dresselier *dresalier* : De Beer : 0 140. dresteel *drestiel* :
 ZND : 0 150. droslier *droslier* : ZND : 0 152. eize *eigda* :
 N 64; *eizæ* : N 108; *einza* : N 72; *eizda* : N 108; *eizæ* : H 44,
 88, 100, N 12, 13, 15, 16, 22, 25, 26, 61, 63, 65, 67, 100,
 107, 110, 114, 115, 123, 148, 150, 153, 155, 162; Van Middeltem :
 H 52; ZND : H 100, 118, N 19, 22, 24, 25, 62, 67, 71, 73,
 114, 114a, 115, 116, 118. estelier *estalier* : Eeckhout : 0 265a.
estreel *estrieel* : 0 36; Van Slycken : 0 31, 36; ZND : 0 56;
nestrieel : De Beer : 0 128. grasteel *grastieel* : ZND : 0 61.
grillie *grieldzje* : ZND : H 119. hooirek *euarek* : 0 183; ZND :
 I 216, 257, 258; *euarek* : ZND : I 190; *ooarek* : N 90; ZND :

- 400 -

— 1.2.1.3.1.

RUIF

merman, Vandevijver, Van Durme, Van Middeltem, Van Nerom, Van Slycken, Verzele, Wille; ZND 42 (1943), 3; ZND 45 (1946), 13; Biekorf 67 (1966), 214.

astreel : Balegem *astrieel*.
 ZND : Vierzele *arstrieel*, Zonnegem *astrieel*.

dastreel : St.-Lievens-Houtem *dastrieel*.
 ZND : St.-Lievens-Houtem, Grotenberge *dastrieel*.

des(se)lier : frek w. omg. Michelbeke; s.p.o. Denderstr. zuid *desalier*, *destier*.

ZND : zelfde verspr. *desalier*, *desalier*, *destier*, *destier*.

dessereel : s.p.o. ten westen v. Zottegem, ook Welden en Scheldewindeke *deserieel*.

ZND : Vurste, Zingem, Welden *deserieel*.

dest(e)lier : frek w. Denderstr. zuid, ook omg. Oudenaarde *dest(e)lier*, *tistalieer*, ook Erwetegem en St.-Maria-Oudenhove *destalier*.

ZND : zelfde verspr.

Wdb : T *destelier*.

dest(e)reel : frek w. Gent zuid, str. v. Oudenaarde en str. v. Zottegem *dest(e)riel*, *destrieel*, *destrieel*, *destrieel*, *diestrieel*.

ZND : zelfde verspr., ook Waregem *destrieel* en Denderhoutem *destrieel*.

dras(se)lier : Nieuwenhove *draslier*, Pollare *draslier*, Liefinghe *drasleer*.

dresselier : St.-Lievens-Esse *dresalier*.

dresteel : ZND : Denderhoutem *drestiel*.

droslier : ZND : Ninove *droslier*.

eize : alg. FV zuid *eizæ*, *eizæ*, *eizda* en str. v. Ieper-Poperinge *eigda*, *einza*, *eizæ*; s.p.o. Veurne-Ambacht zuid, ook Killen en Hondschote *eizæ*.

ZND : zelfde verspr., behalve FV.

Wdb : DB.

estelier : De Klijpe.

estreel : s.p.o. Gent zuid *estrieel*, *nestrieel*.

ZND : Mere *estrieel*.

grasteel : ZND : Aalst.

grillie : ZND : Wingene *grieldzje*.

hooirek : Kuurne *ooarek*, Kaster *euarek*, Moerbeke (Geraardsbergen) *uarek*.
 ZND : zelfde verspr. OV noord *euarek*.

379

Woordenboekartikel 'SCHOMMEL' uit WVD III, 319 – 322.

schoteltje springen [*scheuteltje* —] : Wdb : De Bo : schutteltje springen i.v. schuttel.

sletsje springen : Div : De Cock en Teirlinck I : sletske-springen, Meerbeke.

— 2.6. Toestelspelen

— 2.6.1. Grote toestellen

SCHOMMEL

Speeltuig bestaande uit een plankje dat tussen twee neerhangende touwen bevestigd wordt. Men kan op het plankje heen en weer zweven door zich af te zetten, of doordat men geduwd wordt. Zie ook het lemma SCHOMMELEN, blz. 323. Zie afb. 107. Teirlinck geeft de benaming **wip** [*wiep*] (*wiepe*) voor een schommeltouw. In Rumbeke vermeldt men het woord **renkoord**, een touw waaraan men zich heen en weer kan slingeren, meestal bevestigd aan een hoge boomtak.

Afb. 107. Meisje op schommel (1945).

WVD 123 (2000), 6; WVD 156 (2005), 90; WVD 166 (2006), 46; DC A'dam 19 (1951), 3a-b-c; SND 2007 (2007), 1; Bruylant (2004), 281; Vanmaelsaeke (2006), 313. ZND B1 (1923), 130; ZND 14 (1926), 28; ZND 32 (1939), 104. Biekorf 81 (1981), 148; 't Wingheroen 20 (1996), 41; Biekorf 97 (1997), 323. De Cock en Teirlinck IV (1902-1908), 165-166; Anzegemse spelenkroniek (1992), 64.

bak : Roeselare.

balançoire [*Fr. uitspr., boelançoire*] : freq. FV oost en str. v. Ieper-Poperinge; omg. Geraardsbergen, ook Rekkem en De Panne.

♦ zeldz. WV zuid, ook Deinze en Geraardsbergen. Wdb : Lievevrouw-Coopman : balançoire.

balanseur : ♦ Poelkapelle.

balansier : ♦ Geraardsbergen.

bies : Baasrode, Dendermonde, Herdersem.

♦ spor. Waas. en str. v. Dendermonde, ook Baasrode en Herdersem.

biezebijs [ook : *bijzebijs, biezebijs*] : freq. OV.

♦ Gent, Aalst, Haasdonk. Div : De Cock en Teirlinck : Belsele, Herdersem.

bijs : freq. OV, L. v. Hulst en ZV grensstr.

♦ alg. OV. Wdb : WZD i.v. touter : L. v. Hulst; WZD (sup.) : L. v. Hulst, OZV. Div : De Cock en Teirlinck : Geraardsbergen, Denderhoutem, Okegem, Liedekerke, Denderleeuw, Welle, Moorsel, Baarddegem, Herdersem, Lebbeke, Massemen-Westrem, Sint-Lievens-Esse, Mariakerke, Gavere, Semmerzake, Sint-Martens-Latem, Zulte, Hamme (Waas), Eksaarde.

bijskop : ♦ Mere.

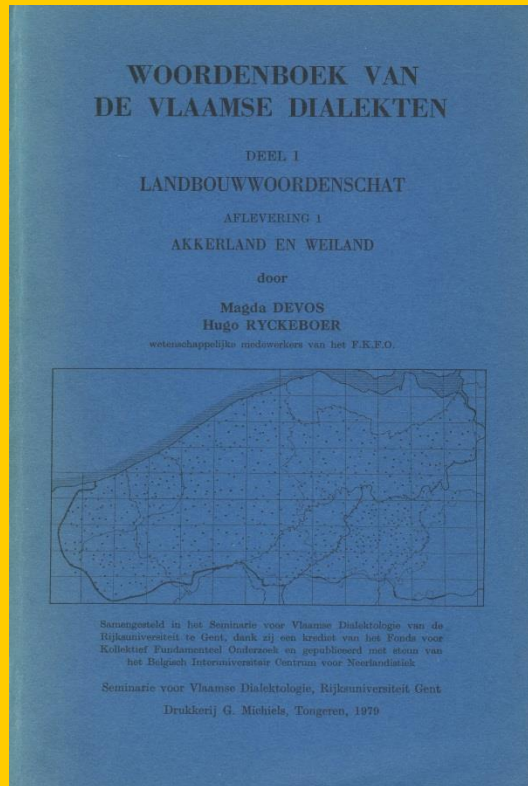
bijzer [ook : *bijzder*] : Eede.

♦ Maldegem, Deinze.

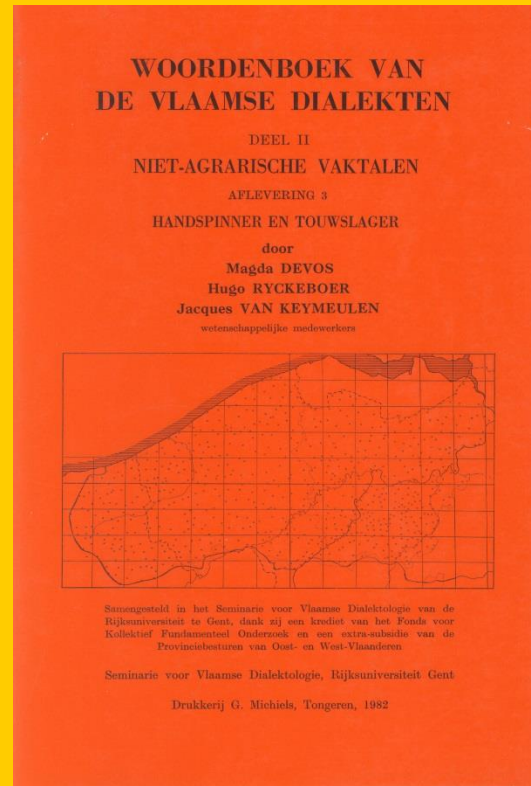
bijzewagen : ♦ Aalst.

bimbam : Deinze.

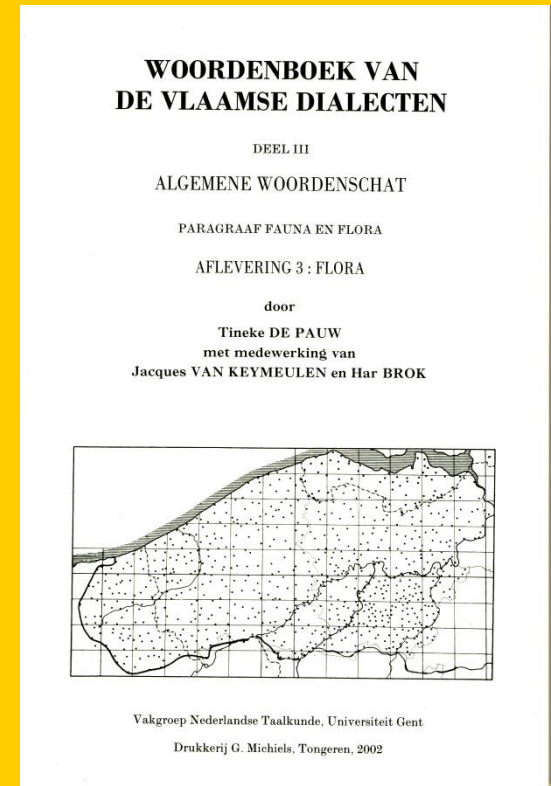
WVD Deel I, II en III

WVD I, 1 'Akkerland en Weiland'

WVD II,2 'Handspinner en touwslager'

WVD III,3 'Flora'

Resultaat van 46 jaar WVD

Enquête : ‘afgerond’ in 2010 – dialectwoordenschat voor een groot deel verdwenen;

Vakwoordenschat: enquête en publicatie stopgezet in 2000 (met ‘De Zeevisser’ van Roxane Vandenberghe).

Materiaalverwerking : nog steeds aan de gang;

Publicatie :

26 afleveringen

meer dan 10.000 woordenboekartikelen

meer dan 3000 kaarten

... en honderdduizenden dialectwoorden;

Database is nu prioritair.

www.wvd.ugent.be

Aanmelden

Telefoonboek

Woordenboek van de Vlaamse Dialecten

u bent hier: [home](#)

Home

Historiek

Afleveringen

Publicaties

Activiteiten

Vrijwillige medewerkers

Crowdtyping

Downloads

Vragenlijsten

Digitale vragenlijsten

Vlaamse Dialecten Digitaal 1

Vlaamse Dialecten Digitaal 2

Register

REWO

Colofon

Woordenboek van de Vlaamse Dialecten

Het Woordenboek van de Vlaamse Dialecten heeft vanaf nu ook digitale vragenlijsten! Je kunt de eerste vragenlijst [hier](#) invullen.

We zijn ook op zoek naar helpende handen voor de digitalisering van ons woordenboek. Meer informatie over het Crowdtyping-project vind je [hier](#).

Het WVD verzamelt de dialectwoorden van Oost-, West-, Zeeuws- en Frans-Vlaanderen en publiceert ze in thematische dialectwoordenboeken.

Het WVD wordt gesubsidieerd door de Vlaamse regering, de Nederlandse Taalunie en de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland. De publicaties worden mee mogelijk gemaakt door de steun van de Universitaire Stichting van België.

Redactieadres

Vakgroep Taalkunde / WVD
Blandijnberg 2
9000 Gent

wvd@ugent.be

+32 (0)9/ 264 40 79 - +32 (0)9/ 264 40 73

38

Ik zoek het dialectwoord voor

meikever

Ik zoek de betekenis van

dialectwoord

Verfijn

In

alle plaatsen / provincies

Over

alle thema's

☒ Exact zoeken☐ Ongeveer zoeken (klinkt als)

ZOEKEN

Terug naar keuzelijst

Export

Betekenis : **MEIKEVER**

Toon alle dialectwoorden op kaart

Definitie :

De meikever (*Melolontha melolontha*) is een grote kever met een zwarte kop, bruine dekschilden en een puntig achterlijf. Hij komt in het voorjaar uit de grond. De meikever leeft dikwijls op hagen en werd vroeger vaak door kinderen gevangen om er mee te spelen.

De meikever kan wit bestoven of donkere dekschilden hebben (zie de lemma's **WITTE MEIKEVER** en **DONKERE MEIKEVER**).

De benamingen voor de meikever in het algemeen en voor de wit- of donkergekleurde meikever lopen door elkaar. Ze worden onder I samengebracht. De benamingen voor zeer specifieke soorten meikevers worden onder II samengezet.

WVD 60M (1993), 61; WVD 60 (1993), 61; DC 18 (1950), 9a; ZND 1 (1923), 63d; ZND 1u (1923), 159; ZND B2 (1923), 304; ZND 16 (1935), 5a; VC A'dam 5 (1939), 9a; ZND 39 (1942), 1a; Volk en Taal 3 (1890), 101; Volkskunde 24 (1913), 203; Biekerf 36 (1930), 259; Eigen Volk 2 (1930), 54; Biekerf 74 (1973), 369; Heemkring Overmere (1993), 63; Dialect L. v. Axel (1981), 124; Dialect OZV (1982), 182; Folder Lokeren (1995); Nokere (1996), 192.

Betekenis : **MEIKEVER**

[Toon alle dialectwoorden op kaart](#)

Definitie : De meikever (*Melolontha melolontha*) is een grote kever met een zwarte kop, bruine dekschilden en een puntig achterlijf. Hij komt in het voorjaar uit de grond. De meikever leeft dikwijls op hagen en werd vroeger vaak door kinderen gevangen om er mee te spelen. De meikever kan wit bestoven of donkere dekschilden hebben (zie de lemma's **WITTE MEIKEVER** en **DONKERE MEIKEVER**). De benamingen voor de meikever in het algemeen en voor de wit- of donkergekleurde meikever lopen door elkaar. Ze worden onder I samengebracht. De benamingen voor zeer specifieke soorten meikevers worden onder II samengezet.

WVD 60M (1993), 61; WVD 60 (1993), 61; DC 18 (1950), 9a; ZND 1 (1923), 63d; ZND 1u (1923), 159; ZND B2 (1923), 304; ZND 16 (1935), 5a; VC A'dam 5 (1939), 9a; ZND 39 (1942), 1a. Volk en Taal 3 (1890), 101; Volkskunde 24 (1913), 203; Biekorf 36 (1930), 259; Eigen Volk 2 (1930), 54; Biekorf 74 (1973), 369; Heemkring Overmere (1993), 63. Dialect L. v. Axel (1981), 124; Dialect OZV (1982), 182; Folder Lokeren (1995); Nokere (1996), 192.

1 - 75

Dialectwoord	Variant	Opgetekend in	Kaart
aardekruiper		Moorsele - Poperinge - Andere Bronnen : Ts : Biekorf 74 : eerdekruijer : een meulenaar die in dezelfde omstandigheid (d.i. aan een draadje vastgebonden) weigert te vliegen : Poperinge.	Toon op kaart
aardendokker		- Andere Bronnen : Wdb : Joos : eerdendokker.	-
aardezuiper		Moorsele	Toon op kaart
averonker		- Andere Bronnen : Wdb : De Bo.	-
averul	afrul - avrul	Bissegem - Geluwe - Gullegem - Heule - Kortrijk - Ledegem - Moorsele - Moorslede - Oekene - Passendale - Rumbek - Sint-Denijs - Sint-Eloois-Winkel - Wevelgem - Andere Bronnen : Wdb : De Bo : averulle. Ts : Biekorf 36 : afrulle : Moorslede; averulle : zuiden West-Vlaanderen.	Toon op kaart
baardronker		Aarsele	Toon op kaart
baarronker		Mariakerke - Nevele - Poesele - Vosselare	Toon op kaart
bakker, bakkertje		Ardoie - Beernem - Beveren (Roeselare) - Brugge - Denderhoutem - Evergem - Gent - Gistel - Gullegem - Ieper - Ingelmunster - Kachtem - Koolskamp - Kuurne - Ledegem - Lissewege - Roeselare - Stalhille - Veurne <u>meer</u> - Andere Bronnen : Ts : Biekorf 74 : met vier haartjes op de kop : Poperinge.	Toon op kaart
bakkerin		Brugge - Gullegem	Toon op kaart
bakkertje			-
bimbombaar		Landegem	Toon op kaart
boerinnetje		- Andere Bronnen : Ts : Biekorf 74 : met zes haartjes op de kop : Poperinge.	-
bombaar		Merendree - Ronsele - Zomergem - Andere Bronnen : Wdb : Joos.	Toon op kaart

molenaar	meulenaar	Aardenburg · Aartrijke · Adegem · Adinkerke · Aksel · Alveringem · Ardooie · Assebroek · Assenede · Avekapelle · Bambeke · Bazel · Beernem · Bekegem · Belsele · Beveren (Leie) · Beveren (Roeselare) · Beveren (Waas) ...meer · Andere Bronnen : Wdb : De Bo : meulenaar; Joos : meuleneer; Lievevrouw-Coopman : meuleneere; Desnerck : meulenoare; WZD : meulenaar, (-aor); molenaar : L. v. Axel, WZV. Ts : Biekorf 36 : meulenaere, noorden van West-Vlaanderen; Eigen Volk : meulenêr; Land van Axel; Biekorf 74 : meulenaar, Poperinge; Heemkring Overmere : meuleneir, Gent. Div : Dialect L. v. Axel : meulenêr; Dialect OZV : meulen(j)êr.	📍 Toon op kaart
molenronker	meulenronker	Heusden	📍 Toon op kaart
moordenaar		· Andere Bronnen : Ts : Biekorf 36 : aldaar ook wordt hij om zijn nachtelijk gedoe dief en moordenaar genoemd : Roeselare.	-
mulder		Anzegem · Bavegem · Berchem · Bevere · Buggenhout · Dendermonde · Elsegem · Elversele · Evergem · Gent · Grembergen · Hamme (Dendermonde) · Heist-aan-Zee · Hofstade · Hulst · Hulste · Hundelgem · Iddergem ...meer · Andere Bronnen : Wdb : Joos : mulder : meikever; bij sommigen, manneken van den meikever; Lievevrouw-Coopman : mulder; WZD : mulder, mulderken : L. v. Hulst. Ts : Volk en Taal : mulder, Hamme; Biekorf 36 : mulder, Vlissegem; Heemkring Overmere : mulder : Overmere, Uitbergen. Div : Folder Lokeren : mulder, Lokeren; Nokere : mulder.	📍 Toon op kaart
mullaar		Lederzele · Steenvoorde	📍 Toon op kaart
mulronker	mullonker	Deerlijk · Ingooigem · Vichte	📍 Toon op kaart
neikronker	neikronkel	Wingene	📍 Toon op kaart
oliesmouter		Moorsele	📍 Toon op kaart
onderpaster		Kachtem	📍 Toon op kaart
onderpastoor		· Andere Bronnen : Ts : Heemkring Overmere : mindergrote meikever, Overmere.	-
pannezoeker		Eeklo · Andere Bronnen : met fel vooruitstekende voelhoorns	📍 Toon op kaart
paster		Bavegem · Gullegem · Hundelgem · Moortsele · Oostrozebeke · Sint-Martens-Latem · Zaffelare · Andere Bronnen : Ts : Biekorf 36 : Izegem. Div : Nokere.	📍 Toon op kaart
pater, patertje		Ardooie · Klinge · Mere · Otegem · Ramskapelle (Knokke) · Vlamertinge · Wingene · Zaffelare · Zwevezele · Andere Bronnen : Ts : Biekorf 36 : paters, West-Vlaanderen.	📍 Toon op kaart
preekadeer	preekadeel	Denderleeuw · Iddergem · Liedekerke · Okegem	📍 Toon op kaart
preekheer		Dendermonde · Denderwindeke · Geraardsbergen · Hofstade · Meerbeke · Okegem · Pollare	📍 Toon op kaart
preekmeneer		Okegem	📍 Toon op kaart
prekaard		Geraardsbergen · Viane	📍 Toon op kaart
preker		Denderleeuw · Geraardsbergen · Ophasselt · Sint-Lievens-Esse · Andere Bronnen : Ts : Biekorf 36 : preekers : West-Vlaanderen.	📍 Toon op kaart
prekadeer		Aspelare · Balegem · Bambrugge · Bavegem · Boskapelle · Bottelare · Deftinge · Dikkelvenne · Erpe · Geraardsbergen · Gontrode · Grauw · Grimminge · Groenendijk ·	📍 Toon op kaart

Verberg legenda

Dialectwoorden :

molenaar

Kaart

Satelliet

Financiering

- FWO-Vlaanderen (systematisch 1972-2008);
- UGent (occasioneel tot ongeveer 2008);
- Taalunie;
- Provincies
 - Oost-Vlaanderen
 - West-Vlaanderen
 - Zeeland;
- Vlaamse Overheid (EWI);
- Nu: Herculesfinanciering voor samenvoegen WVD-WBD-WLD (door FWO).

Aanvullende taken = dienstverlening aan de maatschappij

- Advies aan plaatselijke dialectverenigingen over o.a. samenstellen van een dialectwoordenboek.
- Lezingen voor scholen, culturele verenigingen, seniorenverenigingen,... over dialect(en).
- Medewerking aan allerlei nationale activiteiten en beurzen, bv. Wetenschapsweek, Week van de Smaak, ...
- Informatieverstrekking aan media + medewerking aan allerlei kwissen en spelletjes over dialect(en), herkomst van woorden, ...

Herculesproject

An integrated lexical INFRASTRUCTURE for the southern Dutch dialects (DSDD)

Doel van het project:

- Technische samenvoeging WVD-WBD-WLD in één grote digitale database voor de zuidelijk-Nederlandse dialectwoordenschat;
- Inhoudelijke integratie van dialectwoordenschat voor 1500 concepten;
- Zal gehost worden voor het Instituut voor de Nederlandse Taal in Leiden.

Periode: 01.01.2017-31.12.2019

Herculesproject

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.ghentcdh.ugent.be/projects/database-souther>. The page header includes the Ghent University logo and the text "GHENT CENTRE FOR DIGITAL HUMANITIES". A search bar is visible on the right. The main content area is titled "Database of Southern Dutch Dialects (DSDD)" and contains a paragraph describing the project's funding by the Research Foundation Flanders (FWO) and its aim to integrate three dialect dictionaries: the [Dictionary of the Brabantic Dialects](#), the [Dictionary of the Limburgian Dialects](#), and the [Dictionary of the Flemish Dialects](#). It also mentions the [Virtual Research Environment \(VRE\) for digital lexicographical research](#) and the collaboration with the [Instituut van de Nederlandse Taal](#). A sidebar on the right lists "GhentCDH Projects" including "All projects overview", "Cinema Ecosystem (CINECOS)", "DARIAH-VL Virtual Research Environment Service Infrastructure (VRE-SI)", "DESIR (DARIAH-ERIC Sustainability Refined)", "INSIGHT (Intelligent Neural Systems as Integrated Heritage Tools)", "PROMISE (PReserving Online Multiple Information: towards a Belgian StratEgy)", "Pilot project" (Agents of Change, Database of Byzantine Book Epigrams (DBBE), POTENZA Valley Project, TIC Collaborative), and "Affiliated project" (Altai Mountains Project). The bottom of the browser window shows a taskbar with various open applications like "Database of ...", "e-WLD - Inte...", "Postvak IN - J...", "Skype", "Presentatie1 ...", "Taalunie - Ra...", "DHBenelux...", "Veurne - aca...", and "Transcriptiep...".

Projects > Database of Southern Dutch Dialects (DSDD)

Database of Southern Dutch Dialects (DSDD)

The Database of Southern Dutch Dialects (DSDD) is funded by the Research Foundation Flanders (FWO) as part of its medium-scale research infrastructures programme. The aim of the project is to integrate the databases of three dialect dictionaries: a) [Dictionary of the Brabantic Dialects](#) b) [Dictionary of the Limburgian Dialects](#) and the [Dictionary of the Flemish Dialects](#). Dialectologists from Ghent University work closely with the Ghent Centre for Digital Humanities to prepare the ground for the aggregation of the three Southern Dutch dialect databases and their exploitation via a *Virtual Research Environment (VRE) for digital lexicographical research*. This VRE will make the newly aggregated DSDD available via a user-friendly website and b) to enable the DSDD for digital scholarship (including application programming interface (API) for data export) and testing of research tool interoperability with existing digital research tools (e.g. for geo-visualisation, qualitative lexicology and dialectometry). The Ghent team will work closely with the [Instituut van de Nederlandse Taal](#) with regard to the technical and linguistic sustainability of the DSDD. Through this collaboration interoperability with CLARIN will also be ensured.

Related services: [DH Support](#), [Geospatial analysis](#)

GhentCDH Projects

- All projects overview

GhentCDH project

- Cinema Ecosystem (CINECOS)
- DARIAH-VL Virtual Research Environment Service Infrastructure (VRE-SI)
- DESIR (DARIAH-ERIC Sustainability Refined)
- INSIGHT (Intelligent Neural Systems as Integrated Heritage Tools)
- PROMISE (PReserving Online Multiple Information: towards a Belgian StratEgy)

Pilot project

- Agents of Change: Women Editors and Socio-Cultural Transformation in Europe, 1710-1920
- Database of Byzantine Book Epigrams (DBBE)
- POTENZA Valley Project
- TIC Collaborative

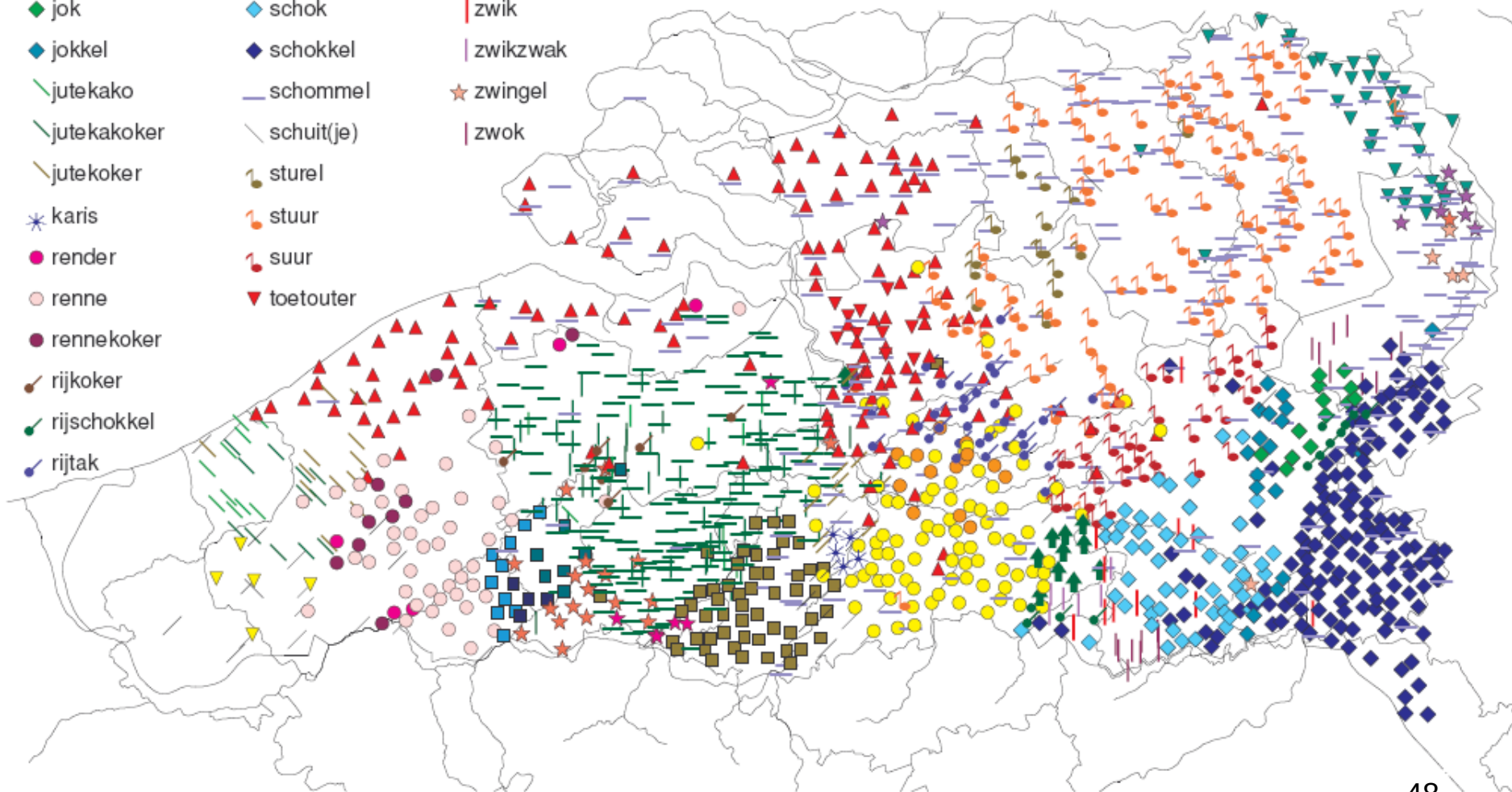
Affiliated project

- Altai Mountains Project

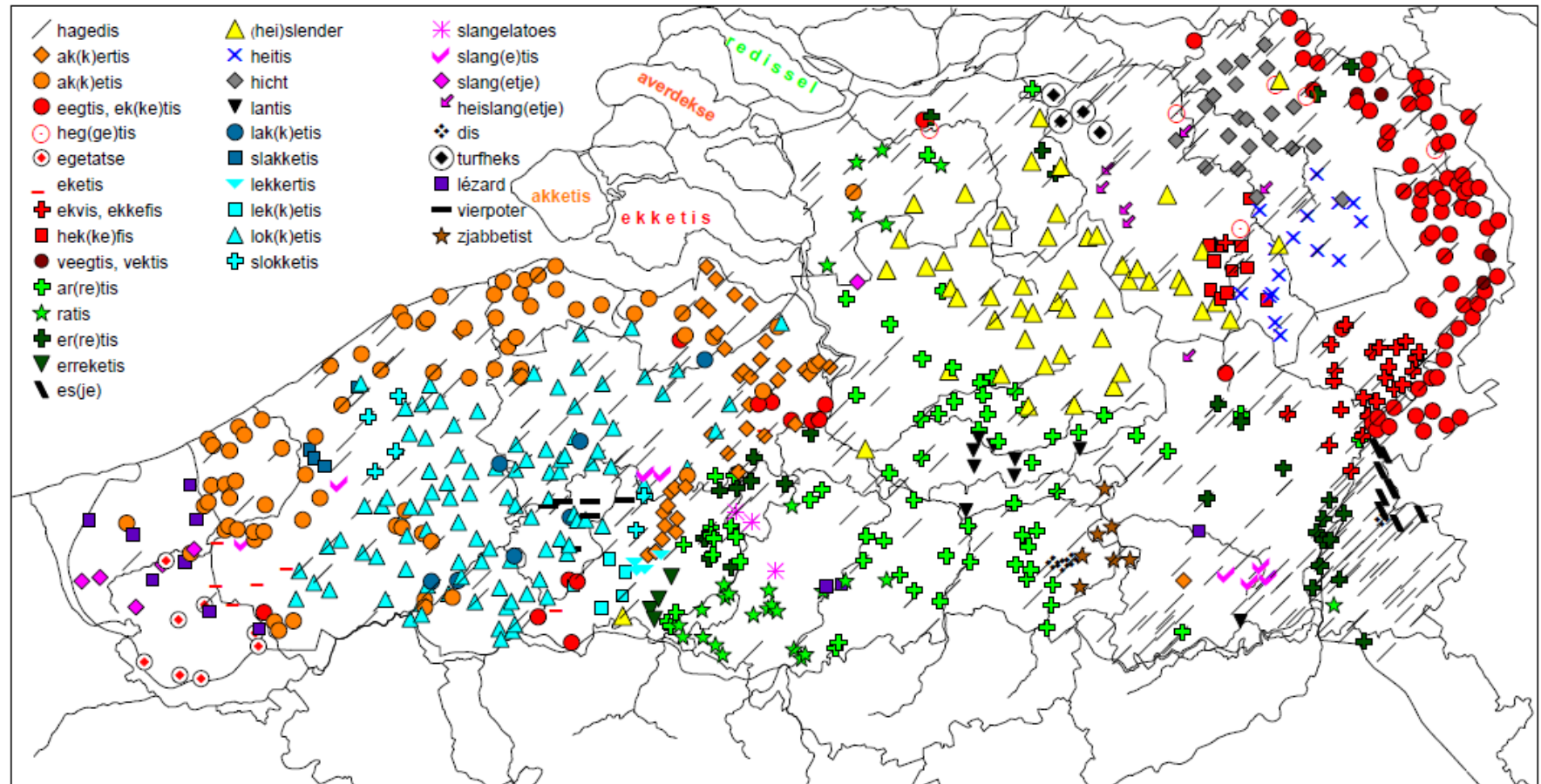
Samenvoeging van de databases van WVD-WBD-WLD

Schommel

/ balancoire	■ rits	▲ touter
biezabijs	■ ritseko	★ wip
biezebijs	■ ritsekoter	★ wippeka
— bijs	■ roets	★ wipper
/ boesj	▼ rudekoker	● zwier
▲ holaars	▼ rui	● zwierschakel
◆ jok	◆ schok	zwik
◆ jokkel	◆ schokkel	zwikzwak
— jutekako	— schommel	★ zwingel
— jutekakoker	— schuit(je)	zwok
— jutekoker	♫ sturel	
* karis	♫ stuur	
● render	♫ suur	
● renne	▼ toetouter	
● rennekoker		
— rijkoker		
— rijschokkel		
— rijtak		

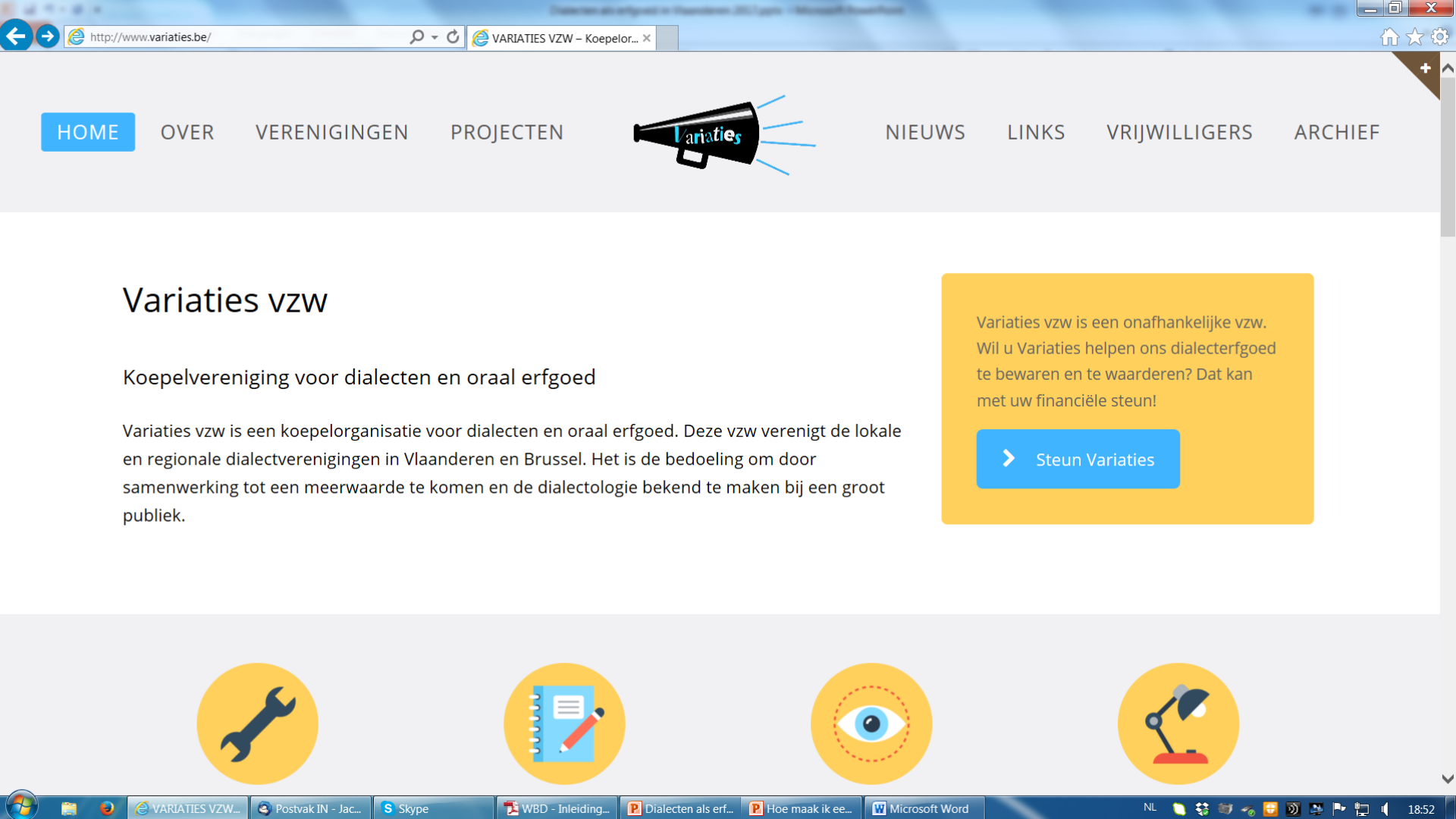
HAGEDIS

Woordkaart gebaseerd op de gegevens van WVD-WBD-WLD en WZD (Sara Santens)

Variaties vzw. Koepelvereniging voor Dialecten en Oraal Erfgoed in Vlaanderen

- Gesticht in 2005;
- Vereniging van dialectverenigingen en dialectliefhebbers;
- Wordt niet gesubsidieerd;
- Kan dus financieel gesteund worden;
- Heeft wel projectsubsidies;
- Paradepaardje: www.woordenbank.be

<http://www.variaties.be> =

website van de Koepelvereniging voor Dialecten en Oraal Erfgoed in Vlaanderen.

www.dialectloket.be

TEKST

Lees alles over verschillende soorten Nederlands, taalverandering en taalonderzoek

WOORD

Zoek (dialect)woorden en ontdek waar ze gebruikt worden, waar ze vandaan komen en wat ze betekenen

GELUID

Beluister dialectfragmenten en interviews met taalkundigen, verken sprekende kaarten en ontdek Nederlands uit de hele wereld

BEELD

Bekijk filmpjes over variatie in onze taal, verken vele taalkaarten en ontdek woord- en klankgrenzen

**Ik dank u voor uw tijd en uw
aandacht**

Digitaliseringsprojecten

Dialectologie

- www.dialectloket.be
- www.dialectzinnen.ugent.be
- www.wvd.ugent.be
- www.e-wvd.be
- www.e-wbd.nl
- www.e-wld.nl
- www.woordenbank.be
- <https://www.meertens.knaw.nl/cms/nl/collecties/databanken/>